

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته اقتصاد و مدیریت دارو**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۸

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو

رشته: اقتصاد و مدیریت دارو

دوره: دکتری تخصصی (Ph.D.)

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در پنجاهمین جلسه مورخ ۹۱/۴/۱۹ بر اساس طرح دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۹۱/۱۲/۸ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رای صادره در پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۱/۱۲/۸ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو

- ۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- ۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سید منصور رضوی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر عباس شفیعی

دبیر شورای آموزش داروسازی و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر بهرام عین اللهی

معاون آموزشی

رای صادره در پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۱/۱۲/۸ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمد حسن طریقت منفرد

سرپرست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته اقتصاد و مدیریت دارو

مقدمه: با توجه به رشد سریع هزینه های نظام سلامت در تمام بخش ها، از جمله در بخش دارویی از حدود ۲ دهه قبل متخصصین بخش سلامت به این نتیجه رسیدند که برای استفاده بهینه از منابع محدود نظام سلامت و کنترل هزینه های دارویی در نظام سلامت از اصول اقتصادی در تخصیص منابع استفاده نمایند. به همین دلیل رشته ای به نام اقتصاد سلامت معرفی شد که هدف آن تربیت دانش آموختگانی بود که قادر باشند در مورد الویت بندی و تخصیص منابع در بخش سلامت تصمیم گیری نمایند. رشته اقتصاد و مدیریت دارو به صورت اختصاصی تر به روش های مناسب برای انتخاب داروهای هزینه اثر بخش (Cost effective) در نظام سلامت می پردازد.

رشته اقتصاد و مدیریت دارو در مقطع دکتری تخصصی در ایران در سال ۱۳۸۴ مصوب شد و تاکنون ۴ دوره دانشجوی پذیرفته است. با توجه به تجارب حاصل از این ۴ دوره و به منظور ارتقاء کیفیت آن برنامه درسی رشته توسط اعضاء هیات ممکنه به همراه گروههای آموزشی مجری برنامه بازنگری شده است. کمیته بازنگری برنامه از نظرات اصلاحی صاحب نظران و اندیشمندان رشته استقبال می نماید.

نام و تعریف رشته و مقطع مربوطه:

نام و مقطع: دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو

Pharmacoeconomics and Pharmaceutical Management

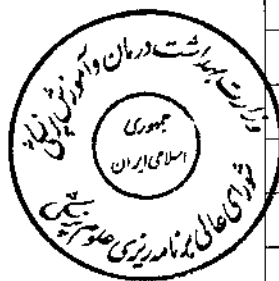
تعریف رشته: رشته اقتصاد و مدیریت دارو از رشته های تخصصی داروسازی است که هدف اصلی آن تربیت دانش آموختگانی است که قادر باشند با بکارگیری اصول علم اقتصاد و مدیریت در نظام دارویی کشور به تخصیص بهینه منابع موجود در نظام دارویی کشور و گسترش عدالت در این نظام کمک نمایند.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره: *

- قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط ومقررات وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می باشد.
- دارندگان دانشنامه کارشناسی ارشدناپیوسته در یکی از رشته های اقتصاد، اقتصاد بهداشت، ارزیابی فناوری سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، نظارت بر امور دارویی، کارشناسی ارشد داروسازی و یا دکتری عمومی در رشته های پزشکی، داروسازی و دکتری حرفه ای دامپزشکی می توانند در امتحان ورودی این رشته شرکت نمایند.

مواد امتحانی و ضرایب آن به شرح زیر می باشد:

ضرایب	مواد امتحانی
۷	فارماکولوژی
۲	اشکال دارویی
۳	آمار و اپیدمیولوژی
۲/۵	مبانی اقتصاد
۲/۵	اصول مدیریت
۲۰	جمع کل

* جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مورد پذیرش و مواد امتحانی و ضرایب آزمون ورودی هر سال تحصیلی، به دفترچه آزمون دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

با افزایش روزافزون هزینه های بخش سلامت و به منظور استفاده از ابزارهای علمی برای کنترل این هزینه ها از دهه ۱۹۸۰ تعدادی از مراکز آموزشی در کشورهای توسعه یافته دوره ای بین رشته ای را معرفی کردند تا قادر باشد کاربردهای ابزارهای اقتصادی را در بخش سلامت نهادینه نماید. رشته اقتصاد دارو در ابتدا به عنوان یک زیر مجموعه رشته اقتصاد سلامت (Health Economics) و سپس به عنوان یک رشته مستقل در مراکز آموزشی ارائه شد. این رشته اولین بار در دانشگاههای کشورهای انگلستان و استرالیا و امریکا مطرح و سپس در سایر کشورهای اروپایی و آسیای جنوب شرقی گسترش پیدا کرد. در حال حاضر این رشته در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در دنیا ارائه می شود. از حدود ۵ سال قبل نیز این رشته در ایران تحت عنوان رشته اقتصاد و مدیریت دارو در دانشکده های داروسازی دانشگاههای علوم پزشکی تهران و شهید بهشتی در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.) ارائه گردید.

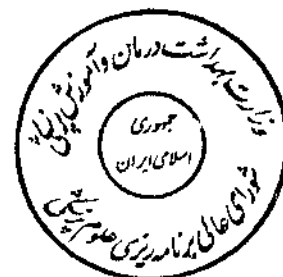
جایگاه شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان رشته اقتصاد و مدیریت دارو می توانند، با توجه به شرایط استخدامی جاری کشور، در سازمان ها و مراکز زیر مشغول شوند:

۱. سازمان غذا و دارو
۲. مراکز سیاستگذاری و تصمیم گیری درخصوص دارو
۳. سازمان های بیمه گر بخش دولتی و غیر دولتی
۴. صنایع دارویی
۵. موسسات مرتبط با تأمین دارو
۶. مراکز آموزشی
۷. مراکز تحقیقاتی
۸. مراکز رشد، پارک های علم و فناوری و مراکز دانش بنیان

فلسفه (ارزشها و باورها):

- مهمترین ارزش ها و باورها که در رشته اقتصاد و مدیریت دارو مورد تاکید قرار می گیرند، عبارتند از:
- تاکید بر عدالت و سلامت در توزیع و خدمات دارویی برای آحاد جامعه اعم از فقیر یا غنی، فارغ از هر گونه تبعیض قومی و اجتماعی
  - تاکید بر بهینه کردن شاخص های اقتصادی مرتبط با تولید، توزیع و مصرف دارو در کشور
  - تاکید بر رعایت اخلاق حرفه ای در تمامی شئون
  - تاکید بر آموزش مادام العمر (Life long Learning) و تصمیمات مبتنی بر شواهد در حرفه

دورنما (چشم‌انداز):

با توجه به برنامه آموزشی تدوین شده و روند پذیرش دانشجو در این رشته انتظار می‌رود که طی ۵ سال آینده، این دوره در کشور، از لحاظ استانداردهای آموزشی، تولیدات پژوهشی و ارائه خدمات به نظام دارویی کشور و مردم، در منطقه در ردیف کشورهای برتر و مطرح قرار گیرد.

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره، تربیت دانش آموختگانی آگاه به مسائل علمی روز در زمینه اقتصاد و مدیریت دارو، توانمند، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه در حیطه نظام دارویی کشور است که تخصص خود را در زمینه‌های اقتصاد و مدیریت دارو در اختیار جامعه قرار دهند.

پیامدهای مورد انتظار از دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره باید قادر باشند:

۱. منابع موجود در نظام سلامت کشور را شناسایی کنند
۲. منابع موجود در نظام دارویی کشور را شناسایی و الویت بندی کنند
۳. داروها را بر مبنای هزینه اثربخشی آنها دسته بندی نمایند
۴. فهرست داروهای مورد تعهد سازمان های بیمه گر و سایر موسسات حمایتگر را تدوین نمایند
۵. اطلاعات لازم را برای تصمیم گیری مناسب مسئولین نظام دارویی کشور فراهم نمایند
۶. اولویت های واحدهای تحقیق و توسعه صنایع دارویی را شناسایی کنند.
۷. در مراکز آموزشی نسبت به آموزش دانشجویان در رشته اقتصاد و مدیریت دارو فعالیت نمایند
۸. پروژه های تحقیقاتی را در زمینه های اقتصاد و مدیریت دارو تدوین و اجرا نمایند
۹. مدیریت نظام دارویی را در سطوح خرد و کلان بر عهده گیرند.
۱۰. در حیطه های تجاری سازی و بازاریابی دارو فعالیت نمایند.
۱۱. تنظیم سیاستهای مرتبط با دارو مشارکت نمایند.

نقش‌های دانش آموختگان در جامعه:

دانش آموختگان این رشته نقش های آموزشی، پژوهشی، مشاوره ای و مدیریتی را در جامعه ایفا خواهند نمود.

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

- در نقش آموزشی:
  - مشارکت در برنامه های آموزش مداوم در حیطه های مرتبط
  - مشارکت در آموزش های دانشگاهی در حیطه های مرتبط
  - مشارکت در تدوین دستورالعمل های آموزشی در حیطه های اقتصاد و مدیریت دارو
  - آموزش کارکنان در محیط کار
  - مشارکت در آموزشهای عمومی

- در نقش پژوهشی:
  - مشارکت در طراحی، اجرا، ارزشیابی و انتشار پروژه های پژوهشی مرتبط
  - مشارکت در طراحی و اجرای پروژه های پژوهشی سلامت محور در نظام سلامت

- در نقش مشاوره‌ای:
  - ارائه مشاوره به مدیران نظام سلامت، و نظام دارویی
  - ارائه مشاوره های تخصصی به سازمان های بیمه گر و سایر موسسات مرتبط
  - ارائه مشاوره تخصصی به شرکتهای دارویی

- در نقش مدیریتی:
  - پذیرش مسئولیت های مدیریتی در سازمان ها و مراکز مرتبط با دارو
  - پذیرش مسئولیت های مدیریتی در نظام های بیمه ای

توانمندیها و مهارت‌های اصلی مورد انتظار (Expected Competencies)

الف: توانمندی های عمومی مورد انتظار: (General Competencies)

توانمندیهای عمومی مورد انتظار برای دانش‌آموختگان این مقطع عبارتند از:

- مهارت‌های ارتباطی
- آموزش
- پژوهش و نگارش مقالات علمی
- تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله
- مهارت های مدیریت (سیاستگذاری- برنامه ریزی- سازماندهی- پایش، نظارت و کنترل- ارزشیابی) مبتنی بر شواهد
- حرفه ای گرای

ب: توانمندی های اختصاصی مورد انتظار: (Special Competencies)

- توانمندیهای اختصاصی مورد انتظار برای دانش‌آموختگان این مقطع عبارتند از:
- نقد قوانین، سیاستها، برنامه ها و فرآیندها در نظام سلامت و دارویی
- نیازسنجی دارویی در نظام سلامت
- نقد سیاستها و فرآیندهای بیمه ها و سازمانهای حمایتی در نظام سلامت
- ارزشیابی و نقد پروژه های مرتبط
- اندازه گیری هزینه های زندگی
- اندازه گیری درآمد کلی در یک جامعه مفروض
- تجزیه و تحلیل صورت ها و شاخص های مالی
- اندازه گیری کارایی در شرایط مفروض
- محاسبه قیمت دارو و خدمات دارویی
- جستجوی پیشرفته الکترونیکی منابع
- کار با نرم افزارهای اختصاصی
- کار در محیط‌های حرفه‌ای مانند نظام های دارویی، صنایع داروسازی و نظام های بیمه گر و حمایتی

ج: راهبردهای آموزشی:

- این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:
- یادگیری مبتنی بر وظایف (Task based)
- تلفیقی از دانشجو و استاد محوری ((Mixed Strategy)
- یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem based)
- یادگیری جامعه‌نگر (community oriented)
- یادگیری مبتنی بر موضوع (Subject directed)
- یادگیری مبتنی بر شواهد (evidence based)

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- مقررات مرتبط با Dress Code (۱) را رعایت نمایند. (این مقررات در پیوست برنامه آورده شده است).
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
- در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی

دانشجویان با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد.

- کتابی ■ شفاهی ■ OSFE ■ استفاده از کار پوشه (Portfolio) شامل : نتایج فعالیتهای آموزشی، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن.
- ب- دفعات ارزیابی:
- دوره ای و ترمی
- جامع

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته اقتصاد و مدیریت دارو

حداقل هیات علمی مورد نیاز (تعداد - گرایش - رتبه):

۳ نفر عضو هیات علمی با مدرک دکتری تخصصی (Ph.D.) یا تخصص بالینی (یک نفر در رشته اقتصاد و مدیریت دارو یک نفر در رشته اقتصاد سلامت یا سیاستگذاری سلامت و یک نفر در رشته های تخصصی داروسازی) که حداقل یک نفر آنها دانشیار باشد.

کارکنان مورد نیاز برای اجرای برنامه:

منشی آشنا به امور آموزشی و اداری جهت برنامه ریزی و پیشبرد امور آموزشی و اداری مرتبط با اساتید و دانشجویان

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

- کلاسهای درسی
- اتاق دانشجویان
- اینترنت با سرعت
- سالن کنفرانس
- اتاق گروه با بایگانی آموزش
- اتاق استادان
- اتاق رایانه
- کتابخانه تخصصی

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

- شرکتهای دارویی
- مدیریت صنایع غذا و دارو
- داروخانه ها و مراکز خدمات دارویی
- شرکت های مشاوره ای
- آزمایشگاه آموزش مهارتهای حرفه ای

جمعیت های مورد نیاز:

- مدیران دارویی
- کارکنان بخش تأمین دارو
- شرکتهای دارویی و خدمات دارویی
- سازمانهای بیمه گر و حمایتی
- موسسات و سازمانهای دولتی در حیطه دارو

سایر حیطه های علمی مورد نیاز:

علاوه بر اعضای هیأت علمی و کارکنان مورد نیاز جهت اجرای برنامه، گروه آموزشی مربوطه می تواند از همکاری رشته های ذیل برخوردار گردد.

- داروسازی
- مدیریت خدمات بهداشتی - درمانی
- مدیریت اطلاعات سلامت
- آمار زیستی
- ارزیابی فناوری سلامت
- حسابداری و مدیریت مالی
- مدیریت
- اقتصاد
- اپیدمیولوژی

فصل سوم
مشخصات دوره و دروس
برنامه آموزشی رشته اقتصاد و مدیریت دارو
مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

نام دوره: دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو

Pharmacoeconomics and pharmaceutical management

طول دوره و شکل نظام آموزشی:

براساس آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی میباشد.

تعداد کل واحد های درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۴۹ واحد است که به شرح زیر می باشد:

واحدهای اختصاصی اجباری (Core) ۲۷ واحد

واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core) ۲ واحد

پایان نامه ۲۰ واحد

جمع کل ۴۹ واحد

- دانشجوی موظف است علاوه بر واحدهای درسی دوره با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذارند.

جدول الف - دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی		
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع
۰۱	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی*	۱	۰/۵	۰/۵	۹	۱۷	۲۶
۰۲	اقتصاد خرد و کلان	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
۰۳	اصول و مبانی مدیریت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
۰۴	فارماکولوژی	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱
۰۵	زبان تخصصی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
	جمع	۱۰	۱۰	-	-	-	-

- دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

* گذراندن این درس برای همه دانشجویانی که قبلاً آن را نگذرانده اند به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی می باشد.

جدول ب - دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته اقتصاد و مدیریت دارو

ردیف	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	جمع	عملی	نظری	
۰۶	اقتصاد مراقبت سلامت	۲	۲	-	۳۴	-	اقتصاد خرد و کلان (۰۲)	
۰۷	مدیریت در نظام دارویی	۳	۳	-	۵۱	-	اصول و مبانی مدیریت (۰۳)	
۰۸	حسابداری و مدیریت مالی	۲	۲	-	۳۴	-	--	
۰۹	فارماکوپیدمیولوژی	۲	۲	-	۳۴	-	فارماکولوژی (۰۴)	
۱۰	سیاستگذاری دارویی در نظام سلامت و دارو	۲	۲	-	۳۴	-	فارماکولوژی (۰۴)	
۱۱	حقوق و اخلاق حرفه ای دارویی (ملی و بین المللی)	۳	۳	-	۵۱	-		
۱۲	اقتصاد دارویی	۳	۳	-	۵۱	-	اقتصاد خرد و کلان (۰۲) اقتصاد مراقبت سلامت (۰۶) فارماکولوژی (۰۴)	
۱۳	روش تحقیق و منابع اطلاعاتی در نظام سلامت	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی (۰۱)	
۱۴	آمار پیشرفته	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	--	
۱۵	سمینار و کارگاه	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی (۰۱)	
۱۶	مدیریت شبکه تامین فرآورده های دارویی	۲	۲	-	۳۴	-	مدیریت در نظام دارویی (۰۷) حسابداری و مدیریت مالی (۰۸)	
۱۷	تحلیل های اقتصادی در سلامت همگانی	۲	۲	-	۳۴	-	اقتصاد مراقبت سلامت (۰۶) اقتصاد دارویی (۱۲)	
۱۸	پایان نامه	۲۰	۲۰	-	۳۴۰	-	--	
	جمع	۴۷						

جدول ج - دروس اختصاصی اختیاری (Non Core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته

اقتصاد و مدیریت دارو

ردیف	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی		
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع
۱۹	سیستم های اطلاعاتی مدیریت	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱
							سیستم های اطلاع رسانی پزشکی، (۰۱)، مدیریت در نظام دارویی (۰۷)
۲۰	سیستم های کنترل مدیریت	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
							سیستم های اطلاع رسانی پزشکی (۰۱)، مدیریت در نظام دارویی (۰۷)
۲۱	سیاست های دارویی دنیا	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
							سیاستگذاری دارویی در نظام سلامت و دارو (۱۰)، تحلیل های اقتصادی در سلامت همگانی (۱۷)
۲۲	روش های اقتصادسنجی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
							آمار پیشرفته (۱۴)
۲۳	مدیریت تحقیق، توسعه و بازاریابی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
							اقتصاد مراقبت سلامت (۰۶)، اقتصاد دارویی (۱۲)، مدیریت در نظام دارویی (۰۷)
۲۴	مدیریت استراتژیک	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
							مدیریت در نظام دارویی (۰۷)، سیاستگذاری دارویی در نظام سلامت و دارو (۱۰)
	جمع	۱۳					

* دانشجویی بایست حداقل ۲ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه مورد نظر، موافقت استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذراند.

**کارگاه های آموزشی:

- حاکمیت بالینی
- پدافند غیرعامل

**پیشنهاد می شود این کارگاه ها در ساعات بعدازظهر، و یا در زمان آرایه دروس نظری توسط گروه آموزشی مربوطه طراحی و به اجرا گذاشته خواهد شد.

نام درس: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی

کد درس: ۰۱

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف درس: آشنایی دانشجویان با مبانی جستجوی اطلاعات در حیطه های سلامت، اقتصاد و مدیریت

سرفصل ها:

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

*آشنایی با رایانه های شخصی:

۱- شناخت اجزای مختلف سخت افزاری رایانه شخصی و لوازم جانبی.

۲- کارکرد و اهمیت هر یک از اجزای سخت افزاری و لوازم جانبی.

*آشنایی و راه اندازی سیستم عامل ویندوز:

۱- آشنایی با تاریخچه سیستم عامل های پیشرفته خصوصا ویندوز.

۲- قابلیت و ویژگی های سیستم عامل ویندوز.

۳- نحوه استفاده از Help ویندوز.

۴- آشنایی با برنامه های کاربردی مهم ویندوز.

آشنایی با بانکهای اطلاعاتی مهم و نرم افزارهای عملی - کاربردی رشته تحصیلی.

۱- معرفی و ترمینولوژی اطلاع رسانی.

۲- آشنایی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها.

۳- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی نظیر: Medline, Embase, Biological Abstract و ... و نحوه جستجو در

آنها.

۴- بانکهای اطلاعاتی در اقتصاد و مدیریت

۵- آشنایی با مجلات الکترونیکی Full-Text موجود روی لوح فشرده و روشهای جستجو در آنها.

۶- آشنایی با Pub med/medline

۷- منابع اطلاعاتی inlm (شامل بانکهای اطلاعاتی مهم)

۸- Scopus و بانکهای اطلاعاتی مربوطه

۹- منابع اطلاعات در اقتصاد

۱۰- منابع اطلاعات در مدیریت

۱۱- منابع اطلاعات پزشکی/دارویی در ایران

*آشنایی با اینترنت:

۱- آشنایی با شبکه های اطلاع رسانی.

۲- آشنایی با مرورگرهای مهم اینترنت و فراگیری ابعاد مختلف آن.

۳- فراگیری نحوه تنظیم مرورگر اینترنت برای اتصال به شبکه.

۴- نحوه کار و جستجو با موتورهای جستجوی مهم.

۵- آشنایی با چند سایت معروف و مهم رشته‌ی تحصیلی.

منابع درس:

1. Finding Information in Science, Technology and Medicine Jill Lambert, Taylor & Francis ,latest edition
2. Information Technology Solutions for Healthcare Krzysztof Zieliński et al ,latest edition
3. Public health informatics and information systems; Patrick W. O'Carroll
4. A Practical Guide to PubMed; Faridi van Etten-Jamaludin, Rikie Deurenberg

شیوه ارزیابی دانشجو:

۱. کار گروهی
۲. انجام پروژه

نام درس: اقتصاد خرد و کلان

کد درس: ۰۲

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس:

۱. آشنایی کلی دانشجویان با رفتار اقتصادی یک واحد، اعم از شخص، بنگاه و یا شرکت در حیطه ی اقتصاد خرد
۲. آشنایی کلی دانشجویان با نمودهای کلی عملکرد یک نظام اقتصادی در اقتصاد کلان

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. اقتصاد بخش عمومی
۲. اکسترناالیتی ها و دارائی های عمومی
۳. درآمد ها و تبعیض ها
۴. نابرابری در درآمدها و فقر
۵. تئوری بیمه های اجتماعی و فقر
۶. مونوپولی و الیگوپولی
۷. عدم تقارن اطلاعات
۸. داده های ماکرواکنومیک
۹. اندازه گیری درآمد کلی جامعه
۱۰. اندازه گیری هزینه های زندگی
۱۱. تولید و رشد
۱۲. نظام های سرمایه گذاری و پس انداز
۱۳. ابزارهای پایه مالی

منابع درس: (latest edition)

1. Microeconomics; By N. Gregory Mankiw, Mark P. Taylor
2. Principles of Macroeconomics; By N. Gregory Mankiw

۳. اقتصاد خرد؛ حبیب الله دانایی، علیرضا پاک سرشت

۴. اقتصاد کلان؛ دکتر محمد طیبیان

شیوه ارزیابی دانشجو :

امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۳

نام درس: اصول و مبانی مدیریت

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس:

۱. آشنا کردن دانشجویان با مبانی و مفاهیم کلیدی حوزه مدیریت و سازمان
  ۲. آماده سازی دانشجویان برای مدیریت علمی واحدهای دارویی
- سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

- اصول و مبانی مدیریت
- مبانی برنامه ریزی
- برنامه ریزی خطی
- آنالیز تک مرحله ای تصمیم گیری
- مبانی تصمیم گیری
- مبانی طراحی ساختار
- مدیریت منابع انسانی
- مبانی رفتار فردی و گروهی
- انگیزش و پاداش
- رهبری و سرپرستی

منابع درس: (latest edition)

۱. اصول مدیریت، علی رضائیان، نشر مدیریت
۲. اصول مدیریت و تئوری سازمان - رابینز - ترجمه محمد اعرابی
3. Quantitative methods for business decisions, Jon Curwin, Roger Slater
4. Quantitative methods for business, Dennis J. Sweeney, David R. Anderson, Thomas A. Williams, Jeff D. Camm, R. Kipp Martin

شیوه ارزیابی دانشجو:

امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۴

نام درس: فارماکولوژی

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف درس:

آشنائی دانشجویان رشته های ورودی غیر پزشکی با اصول فارماکولوژی، گروههای دارویی و کاربرد های مهم بالینی داروها

سرفصل ها: (۵۱ ساعت نظری)

۱. کلیات فارماکولوژی
۲. داروهای کولینرژیک و آنتی کولینرژیک
۳. داروهای آدرنرژیک و آنتی آدرنرژیک
۴. دارو درمانی بیماری های قلبی عروقی
۵. دارو درمانی بیماری های تنفسی
۶. دارو درمانی بیماری های گوارشی
۷. داروهای موثر بر CNS
۸. داروهای موثر بر سیستم آندوکراین
۹. آنتی بیوتیک ها
۱۰. داروهای ضد سرطان

منابع درس:

Basic and Clinical Pharmacology; Katzung

شیوه ارزیابی دانشجو :

۱. امتحان پایان ترم

کد درس: ۰۵

نام درس: زبان تخصصی

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس:

افزایش دانش دانشجو در حیطه مدیریت، افزایش دامنه مفاهیم در حیطه اقتصاد، افزایش دامنه مفاهیم در حیطه اقتصاد و مدیریت دارو، افزایش آگاهی در حیطه مدیریت مالی

سرفصل‌ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. آگاهی از مفاهیم و لغات اولیه در حیطه مدیریت
۲. آگاهی از مفاهیم و لغات تخصصی در حیطه مدیریت
۳. آگاهی از مفاهیم و لغات اولیه در حیطه اقتصاد
۴. آگاهی از مفاهیم و لغات تخصصی در حیطه اقتصاد
۵. آگاهی از مفاهیم و لغات اولیه در حیطه تجارت
۶. آگاهی از مفاهیم و لغات تخصصی در حیطه تجارت

منابع درس: (latest edition)

به انتخاب مدرس از منابع درسی دوره از جمله Pharmacoeconomics و Supply Chain Management

شیوه ارزیابی دانشجو:

۱. ارائه سمینار به زبان انگلیسی
۲. امتحان پایان ترم

اهداف کلی:

هدف اصلی این درس معرفی مفاهیم پایه و اساسی اقتصاد و نقشی که این مفاهیم در درک نظام سلامت در سطوح مختلف دارد است. همچنین این درس به معرفی روش هایی می پردازد که با کمک آنها می توان از مفاهیم اقتصادی در اداره و اصلاح نظام سلامت استفاده کرد.

اهداف اختصاصی آموزشی:

در این درس فراگیران با ابزارهای تحلیل اقتصاد خرد در نظام های سلامت مبتنی بر اطلاعات بازارهای سلامت، ارزیابی پروژه های سلامت به لحاظ اقتصادی، سنجش عدالت و نابرابری ها در سلامت و توسعه کارایی در نظام های مراقبت سلامت آشنا خواهند شد.

سرفصل های اصلی درس (۳۴ ساعت نظری):

- معرفی اقتصاد بهداشت
- تفاوت مفاهیم هزینه اقتصادی با مفاهیم مالی و حسابداری
- عرضه و تقاضا برای سلامت
- مفاهیم و تئوری های کشش
- رابطه agency، تقاضای القایی، مخاطره اخلاقی
- کارآمدی در خدمات بهداشت و درمان
- بازارها، شبه بازارها و بازارهای مدیریت شده سلامت
- نارسایی بازار سلامت
- مفاهیم برابری و عدالت
- روش های پرداخت و انگیزه ها
- تأمین مالی نظام سلامت
- اقتصاد بیمه و شرایط عدم اطمینان
- بیمه ها، تأمین اجتماعی و تأمین از بودجه عمومی
- روش ها و مدل های تخصیص منابع
- مقدمه ای بر اقتصاد دارو
- سطح بندی نظام سلامت
- اولویت بندی نیازهای نظام های سلامت
- مشکلات اقتصاد بهداشت
- روش های ارزیابی اقتصادی مداخلات، طرح ها و برنامه های مراقبت سلامت
- تحلیل تصمیم در ارزشیابی اقتصادی سلامت

منابع درس:

1. Folland, S; Goodman, AC; Stano, M. The economics of health care. Pearson Prentice Hall: New Jersey. latest edition.
2. Mcpake, B; kumaranayake, L; Normand, C. Health economics: an international perspective. Routledge: London. Latest edition
3. Fuchs VR (2000). The future of health economics. journal of Health Economics, 19, 141 – 157.

۴- عبادی فردآذر. فرید، رضاپور. عزیز، اقتصاد مراقبت سلامت، ویرایش دوم، چاپ دوم، تهران، انتشارات عبادی فر
۱۳۹۱

۵- سوفی ویترو و همکاران. اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه. آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- راییه در کلاس ۳۰٪، امتحان پایانی ۷۰٪.

اهداف کلی: هدف این درس تبیین رابطه میان ساختار و کارکرد سازمان، نقش مدیران و مدیریت تغییر در نهادهای دارویی است. کیفیت، بهره وری و پاسخگوئی به عنوان محورهای اساسی ارزیابی کارکرد مورد بحث قرار خواهد گرفت.
اهداف اختصاصی آموزش:

در پایان این درس، فراگیرندگان قادر خواهند بود:

- رابطه میان ساختار و کارکرد سازمان را تحلیل کنند.
- ساختار فرآیندهای نظام دارویی و نقش مدیران را در این نظام درک کنند.
- راهبردهای سازمانی را طراحی و اثر عملیاتی راهبردها را ارزیابی کنند.
- اهمیت رهبری را در سازمانی درک و دیدگاه رهبری را طراحی کنند.

سرفصل های درس: (۵۱ ساعت نظری)

جلسه اول: کلیات مدیریت

تاریخچه ای از مدیریت، تعریف مدیریت، وظایف، نقش های مدیر، کارآیی و اثربخشی، بهره وری، ارتباط بین کارآیی، اثربخشی و بهره وری، سطوح مدیریت، مهارت های مدیران

جلسه دوم: برنامه ریزی

برنامه ریزی، تعریف، هدف، اجزاء برنامه ریزی، ابعاد برنامه ریزی سازمانی، سطح برنامه ریزی، تفاوت های برنامه ریزی و آینده نگری، آشنایی با برنامه ریزی از ابعاد مختلف، برنامه ریزی استراتژیک، عملیاتی، کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت، برنامه ریزی در بخش بهداشت و درمان، برنامه ریزی منابع انسانی سلامت، برنامه ریزی پروژه های مراقبت سلامت

جلسه سوم: تصمیم گیری

تعریف تصمیم گیری، ماهیت تصمیم گیری مدیریت، تصمیمات برنامه ریزی شده، تصمیمات برنامه ریزی نشده، شرایط اطمینان، شرایط عدم اطمینان و ریسک، فرآیند تصمیم گیری

جلسه چهارم: سازماندهی

سازماندهی، فرآیند سازماندهی، ساختار سازمانی، اهداف ساختار سازمانی، سازمان رسمی، ویژگی های سازمان رسمی، سازمان غیررسمی، دلایل بوجود آمدن سازمان غیررسمی، تأثیر سازمان غیررسمی بر سازمان رسمی، عملکردهای منفی سازمان های غیررسمی، واکنش مدیریت نسبت به سازمان غیررسمی، رابطه حیطة نظارت با درجه عدم تمرکز، عوامل تعیین کننده حیطة نظارت، اصول تفویض اختیار، محاسن و موانع تفویض اختیار، تمرکز و عدم تمرکز اختیار، صف و ستاد، واحد صف، واحد ستاد، انواع ستاد، بهبود روابط صف و ستاد

جلسه پنجم: رهبری و انگیزش

رهبری، سبک های رهبری، نقش و وظیفه رهبری، نظریه های رهبری، انگیزش، نخستین نظریه های انگیزش، تعریف ارتباطات، فرآیند ارتباط، انواع کانال های ارتباطات، موانع ارتباطات، نمادهای ارتباط، سطوح ارتباطات در سازمان، موضوع ارتباط، ساختار ارتباطی

جلسه ششم : نظارت (کنترل)

نظارت (کنترل)، اهمیت نظارت، چه چیزی باید کنترل شود، فرآیند نظارت، برای انجام اقدامات اصلاحی چه باید کرد ؟
اقسام کنترل، انواع نظارت، خصوصیات سیستم کنترل مؤثر

جلسه هفتم : نظریه های مدیریت

سیر تکاملی مدیریت، ظهور مدیریت، نظریات سازمانی در مدیریت، مدیریت کلاسیک - نظریات اقتصادی، مدیریت علمی،
مدیریت کلاسیک جدید، نظریه تصمیم، تئوری نئوکلاسیک، نهضت روابط انسانی، عناصر تئوری نئوکلاسیک، مدیریت
مبتنی بر روابط انسانی، پویایی گروهی

جلسه هشتم : مدیریت کیفیت در مراقبت سلامت

تعاریف کیفیت، مدیریت کیفیت جامع، تضمین کیفیت بهبود مستمر کیفیت و آشنایی با نظرات اندیشمندان در ارتباط با
مدیریت کیفیت جامع

جلسه نهم : روشهای تأمین منابع مالی و سرمایه ای

جلسه دهم : رفتار سازمانی

جلسه یازدهم : مدیریت عملیات

جلسه دوازدهم : مدیریت استراتژیک و تفاوت آن با برنامه ریزی استراتژیک و آشنایی با مدل های گوناگون

جلسه سیزدهم : مدیریت ریسک در مراقبت سلامت

جلسه چهاردهم : آشنایی با مدیریت تکنولوژی در سازمان های مراقبت سلامت

جلسه پانزدهم : مدیریت نوع آوری در نظام سلامت

جلسه شانزدهم : مهارتهای مدیریتی برای ورود به بازارهای بین المللی

جلسه هفدهم : مهارتهای مدیریتی برای مدیریت فناوریهای نوین

منابع درس : (Latest edition)

۱- مبانی مدیریت

نویسندگان : استیون رابینز، دیوید ای، دی سنزو، ترجمه : سیدمحمد اعرابی، محمدعلی حمیدرفیعی، بهروز اسراری .
ارشاد دفتر پژوهشهای فرهنگی ، شابک : 964-5799-03-1

۲- مدیریت، سازماندهی، رهبری و کنترل

پدیدآورنده : جیمز آرتور فینچ استونر، ادوارد فریمن، ترجمه : سید محمد اعرابی، علی پارسائیان، دانیل گیلبرت، ناشر :
دفتر پژوهشهای فرهنگی

۳- مدیریت، مقدمه ای بر مدیریت، مدیریت در قرن بیست و یکم، برنامه ریزی

پدیدآورنده : جیمز آرتور فینچ استونر، ادوارد فریمن، ترجمه : سیدمحمد اعرابی، علی پارسائیان، دانیل گیلبرت،
ناشر : دفتر پژوهشهای فرهنگی

4-Griffith J , White K.Emergence of the Healthcare Organization , in the Well-managed Healthcare
Organization ,2002,Health Administration Press,Chicago

شیوه ارزشیابی دانشجویان : امتحان کتبی ۷۰٪ + آرایه سمینار ۲۰٪ + تکالیف ۱۰٪

نام درس: حسابداری و مدیریت مالی

کد درس: ۰۸

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

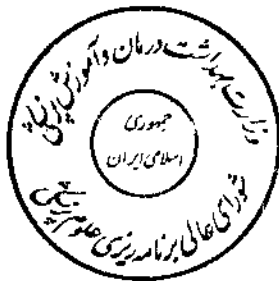
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان به نقش و اهمیت و وظایف علم حسابداری و مدیریت امور مالی در سازمان های مراقبت سلامت و بخصوص در سازمان های دارویی پی برده و با ابزار کار و متدهایی که در اختیار مدیریت مالی جهت تصمیم گیری است، آشنا می شوند.

اهداف اختصاصی آموزشی: در این درس دانشجویان با اهمیت اطلاعات مالی برای مدیران مراقبت سلامت، شاخص های مهم عملکردی مالی سازمان های مراقبت سلامت، ارزیابی اقتصادی پروژه های سرمایه ای مراقبت سلامت، فنون بودجه بندی و هزینه یابی در سازمان های سلامت و آثار مالی برنامه ریزی های استراتژیک آشنا خواهند شد.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

- ۱- اهمیت مدیریت مالی در سازمان های مراقبت سلامت
- ۲- تحلیل صورت های مالی در سازمان های مراقبت سلامت
- ۳- درجه هرم عملیاتی
- ۴- پیش بینی مالی
- ۵- بودجه بندی و برنامه ریزی مالی
- ۶- مدیریت سرمایه در گردش
- ۷- ارزیابی پروژه های سرمایه ای در سازمان های مراقبت سلامت
- ۸- تحلیل هزینه ها در سازمان های مراقبت سلامت
- ۹- تأمین مالی در مراقبت سلامت
- ۱۰- تفسیر صورت های مالی در سازمان های مراقبت سلامت
- ۱۱- قیمت گذاری خدمات مراقبت سلامت

منابع اصلی درس: (Latest edition)

- ۱- عبادی فردآذر فرید، رضاپور عزیز. مدیریت مالی در مراقبت سلامت و بیمارستان، تهران،
- ۲- وستون فرد، بریگام یوجین. «مدیریت مالی» ترجمه عبده تبریزی حسین، مشیرزاده مؤیدی پروین، چاپ بیست و چهارم، تهران.
- ۳- سلیمانی، دکتر محمدجواد. برزگر، مهدی. افضل، الهام. سیستم بهای تمام شده خدمات در بخش سلامت. تهران.

4- Zelman E , MC Cue M, Miliikan A. Financial Management of Health care . Black Well Publishers

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف:

- ۱- شرکت در فعالیت های کلاسی
- ۲- آزمون میان ترم و پایان ترم

کد درس : ۰۹

نام درس: فارماکواپیدمیولوژی

پیش نیاز یا همزمان: فارماکولوژی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس: فراگیر با نحوه جمع آوری و ارزیابی آمار و اطلاعات مربوط به اقتصاد دارو، میزان شیوع بیماریها و پروتکل های درمانی بهینه اقتصادی آشنا میشود.

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. تعریف علم اپیدمیولوژی و ارتباط آن با سایر علوم تا تاکید به کاربردهای این علم در رشته داروسازی و اقتصاد دارو
۲. شاخصهای اندازه گیری
۳. انواع و تعاریف و نقاط قوت و ضعف شاخص های اندازه گیری
۴. شاخصهای اندازه گیری شدت ارتباط بین متغیرها، نحوه محاسبه آنها و نقاط قوت و ضعف آنها
۵. مفهوم نظام مراقبت و کاربرد آنها در مدیریت دارو و اقتصاد دارو
۶. نمونه گیری و حجم نمونه
۷. متغیرها و انواع آن
۸. انواع مطالعات: توصیفی و تحلیلی، مشاهده ای و مداخله ای، کاربردی و بنیادی، خطاهای اندازه گیری، تصادفی
۹. انواع سوگیریها و راههای کاهش آنها
۱۰. مفهوم و کاربرد علیت
۱۱. کلیات تجزیه و تحلیل اطلاعات و شیوه نگارش گزارشات و مقالات

منابع درس: (latest edition)

1. Dictionary of pharmacoepidemiology, Bernard Begaud, John Wiley & Sons
2. Pharmacoepidemiology, Brian L. Strom, John Wiley & Sons.
3. Comperence pharmacy review, Leon Shargel. Alan H. Mutnick, Paul F. Sourey. Larry N. Swanson

شیوه ارزیابی دانشجو :

- ۱- طراحی سیستم
- ۲- ارائه سمینار
- ۳- امتحان پایان ترم

هدف درس:

- آشنائی با اصول سیاستگذاری در نظام سلام و دارو
- آشنائی با روش های سیاستگذاری مبتنی بر شواهد
- آشنائی با ابزارهای سیاستگذاری
- آشنائی با سیاستگذاری ملی دارویی
- آشنائی با شیوه های ارزیابی در نظام سلامت

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

- تعریف و ابعاد نظام سلامت
- سیاستگذاری مبتنی بر شواهد در نظام سلامت
- مفهوم اهداف و عملکرد ها در نظام سلامت
- ابزارهای سیاستگذاری در نظام سلامت (بار بیماریها، حساب ملی سلامت، تحلیل دینفغان، برنامه ریزی استراتژیک)
- ارزیابی از نیازها در نظام سلامت
- سنجش عدالت
- قرارداد بر اساس عملکرد
- نرم افزارهای مدیریت در نظام سلامت
- نظام های اطلاعات جغرافیائی
- سنجش کیفیت
- دستورالعمل روش های درمانی
- مشارکت جامعه
- بهره مندی در نظام سلامت
- سیاست ملی دارویی
- سیاست دارویی بیمه ها
- سیاست ملی سلامت در ایران

منابع درس:

۱. گزارش سازمان جهانی بهداشت (سال ۲۰۰۰)

۲. مقالات چاپ شده در زمینه سیاستگذاری نظام سلامت در مجلات معتبر از جمله:

Pharmacoeconomics and alue in health

شیوه ارزیابی دانشجو : ۱- کار گروهی ۲- امتحان پایان ترم

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنائی دانشجویان با مقررات و قوانین حاکم بر نظام سلامت در ایران و جهان

سرفصل ها: (۵۱ ساعت نظری)

۱. درآمدی بر قانونگذاری در بخش سلامت
۲. صدور مجوز برای صاحبان حرف پزشکی
۳. وضع مقررات بر نهادهای ارائه کننده خدمات و کالاهای سلامت
۴. قوانین و مقررات ناظر بر بیمه های اجتماعی سلامت
۵. قوانین و مقررات ناظر بر بیمه های خصوصی سلامت
۶. روشهای شناسایی تقلبات دارویی (Fraud & abuse) (Farmaceutical Caunterfit) در نظام دارویی
۷. دسترسی به مراقبتهای سلامت
۸. تصمیم های مربوط به مرگ و زندگی
۹. اخلاق در داروسازی
۱۰. اخلاق در پژوهش
۱۱. جرائم پزشکی و دارویی
۱۲. منشور حقوق بیمار
۱۳. قوانین ضد انحصار (آنتی تراست)
۱۴. ساختار کلی و موافقت نامه های کالائی سازمان تجارت جهانی (WTO)
۱۵. GAT, TRIPS
۱۶. بررسی مقررات دارویی در ایران
۱۷. Patent و حقوق مالکیت معنوی
۱۸. تاثیر مقررات بین المللی بر بخش دارو در ایران

منابع درس:

۱. مجموعه قوانین و مقررات دارویی ایران، عباس کبریائی زاده، شهریار اسلامی تبار، محسن خطیبی، پخش رازی (آخرین چاپ)

2. Furrow, B. et al, Health law: cases, Materials and problems. St. paul, MN: West publishing co.

۳. نظامهای بیمه سلامت- انتشارات جهاد دانشگاهی- محمد عرب

شیوه ارزیابی دانشجو :

۱. ارائه سمینار
۲. امتحان پایان ترم

کد درس: ۱۲

نام درس: اقتصاد دارویی

پیش نیاز یا همزمان: اقتصاد خرد و کلان، اقتصاد مراقبت سلامت، فارماکولوژی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس:

۱. آشنائی دانشجویان با اصول اقتصاد دارویی
۲. آشنائی دانشجویان با روش های محاسبه هزینه های دارویی و درمانی
۳. آشنائی دانشجویان با روش های محاسباتی اقتصاد دارو
۴. آشنائی دانشجویان با روش مدلینگ در اقتصاد دارو

سرفصل ها: (۵۱ ساعت نظری)

۱. ماکرو و میکرواکنومیک در نظام سلامت
۲. سیاست صنایع دارویی
۳. نظام عرضه، توزیع و فروش در صنایع دارویی
۴. ارزیابی نتایج حاصل از مداخلات درمانی (outcomes and quality of life)
۵. مقدمه ای بر فارماکواکنومیک
۶. منابع و هزینه ها در نظام دارویی
۷. روش های ارزیابی در فارماکواکنومیک
۸. کاربرد فارماکواکنومیک در صنایع دارویی
۹. کاربرد فارماکواکنومیک در تدوین فهرست های دارویی
۱۰. آنالیز حساسیت (sensitivity analysis)
۱۱. تنزیل در محاسبات فارماکواکنومیک
۱۲. مدل سازی در فارماکواکنومیک

منابع درس: (latest edition)

1. MF Drummond, B O'Brien, GL Stoddart, GW Torrance, Methods for the economic evaluation of health care programs,
2. M.R Gold, J.E. Siegel, L.B. Russell, M.C. Weinstein; Cost-Effectiveness in Health and Medicine,
3. MF Drummond, Alistair McGuire; Economic Evaluation in Health Care, Merging theory with practice, 2005 .
4. CJ Phillips, Health economics an introduction for health professionals,
5. T Wally, A Haycox and A Boland, Pharmacoeconomics,

شیوه ارزیابی دانشجویان:

۱- ارائه سمینار دانشجویی ۲- امتحان پایان ترم

نام درس: روش تحقیق و منابع اطلاعاتی در نظام سلامت
پیش نیاز یا همزمان: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی
تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف درس:

۱. مبانی و روش تحقیق، مفهوم تحقیق و پیمایش در علوم تجربی و انسانی
۲. روش های جمع آوری اطلاعات، ارزیابی، طبقه بندی و ارائه
۳. روش های تحقیق و رعایت مبانی اخلاقی
۴. تحلیل داده ها و بحث و استنتاج
۵. انتشار و گزارش نویسی
۶. آشنایی با منابع و شبکه های مرتبط با رشته تحصیلی

سرفصل ها: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

۱. معرفی منابع و سطح بندی بهره گیری و استناد به آنها
۲. انواع مطالعات در پژوهش (مطالعات مشاهده ای، توصیفی، مداخله ای، اقتصادی، اجتماعی، مدیریت)
۳. طرح سوال و تدوین فرضیه
۴. ترمینولوژی و شناخت واژه ها و نحوه جستجو
۵. تعریف متغیر
۶. جمع آوری اطلاعات (روش کتابخانه ای و تدوین پرسشنامه و انجام مصاحبه)
۷. نرم افزارهای ارائه داده ها
۸. بررسی روایی و اعتبار داده ها
۹. سنجش و اندازه گیری داده ها (آماره ها، اندازه های نسبی، اندازه های اقتصادی، اقتصاد سنجی، وابستگی و همبستگی)

۱۰. استنتاج و بحث
۱۱. گزارش و مقاله نویسی
۱۲. اخلاق در تحقیق و نگارش
۱۳. مدیریت پژوهش
۱۴. کارگاه روشهای تحقیق در علوم اجتماعی
۱۵. مطالعات بالینی
۱۶. مروری بر متا آنالیز

منابع درس: (latest edition)

۱. روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی، غلامرضا خاکی، انتشارات بازتاب
۲. روش شناسی پژوهش های کاربردی در علوم پزشکی، ناشر د ع پ تهران، ۱۳۸۲
۳. روشهای تحقیق در علوم اجتماعی، باقر ساروخانی
۴. روش شناسی ارزیابی فن آوری سلامت، سیما مرزبان - بتول شریعتی - ابراهیم هاشمی

شیوه ارزیابی دانشجو:

۱. اجرای پروژه
۲. انجام تکالیف کارگاه درس
۳. امتحان پایان ترم

کد درس: ۱۴

نام درس: آمار پیشرفته

پیش نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف درس: استفاده و تغییر روشهای آماری چندگانه در تجزیه و تحلیل داده های اقتصاد دارویی با توجه به خطاهای

نوع I, II

سرفصل ها:

۱. معرفی علم آمار
۲. کاربرد آمار در روش تحقیق
۳. اجزاء تحقیق و پروپوزال نویسی
۴. مدل سازی
۵. تحلیل داده ها
۶. تئوری نمونه گیری
۷. تئوری تخمین
۸. توزیع نرمال
۹. آزمون فرضیه
۱۰. مروری بر نرم افزار SPSS
۱۱. انواع متغیرها
۱۲. اعتبار سنجی پرسشنامه
۱۳. Scale ها
۱۴. تحلیل همبستگی
۱۵. مکاتب مدیریت
۱۶. آزمون های غیرپارامتریک
۱۷. تحلیل رگرسیون
۱۸. تصمیم گیری های چند معیاره
۱۹. آزمون دو بین-واتسون
۲۰. تابع تخمین زننده

منابع درس:

آمار کاربردی جلد ۱ و ۲ ترجمه دکتر عمیدی مرکز نشر دانشگاهی

شیوه ارزیابی دانشجوی:

۱- پروژه دانشجویی ۲- امتحان پایان ترم

کد درس: ۱۵

نام درس: سمینار و کارگاه

پیش نیاز یا همزمان: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف درس:

در این درس دانشجو با اصول یک سخنرانی خوب، نحوه تهیه و ارائه یک مطلب علمی، پرورش یک مطلب علمی در حیطه های علمی و اجتماعی، طراحی و مدیریت یک کارگاه و نحوه ارزیابی اثربخش یک سمینار یا کارگاه آشنا می شود.

سرفصل ها: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

۱. چگونه یک سخنران خوبی باشیم
۲. ساختار یک ارائه مناسب
۳. مراحل تهیه یک مطلب علمی برای ارائه
۴. آشنائی با ابزار و دستگاههای سمعی و بصری
۵. ارائه دو سمینار توسط هر دانشجو یک سمینار درون گروهی و یک سمینار عمومی برای مخاطبین خارج از گروه
۶. ارائه نقش در طراحی، اجرا و مدیریت یک کارگاه بنابر تشخیص مسئول درس (اعمال حداقل یکی از فعالیتهای فوق، طراحی، اجرا یا مدیریت الزامی است).

منابع درس: (latest edition)

۱- لذت سخنرانی، جمشید اصغری، انتشارات آراد کتاب

2. How to give a damn good Speech, Philip R, Heilbert

شیوه ارزیابی دانشجو:

- ارزیابی ارائه دو سمینار توسط دانشجو (یک سمینار درون گروهی و یک سمینار عمومی برای مخاطبین خارج از گروه)

- ارزیابی ارائه نقش در طراحی، اجرا و مدیریت یک کارگاه بنا بر تشخیص مسئول درس (اعمال حداقل یکی از فعالیتهای فوق، طراحی، اجرا یا مدیریت الزامی است).

هدف درس: فراگیر با مدیریت شبکه زنجیره تامین و کاربرد آن در اداره مجموعه های اقتصادی آشنا شود.

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. تاریخچه و تمایز مدیریت زنجیره تامین با سایر هولدینگها
۲. ساختار Supply Chain Management (SCM) در شرایط استاندارد
۳. موقعیت شرکتهای SCM در بورس و جذب سرمایه گذاری
۴. ساختار SCM در بحران ها و چالشهای اقتصادی
۵. نقش و اهمیت SCM در صنایع تولید دارویی
۶. جایگاه و نقش شرکتهای توزیعی دارویی در SCM
۷. مدیریت استراتژیک در SCM در کشورهای در حال توسعه
۸. نقش عرضه دارو در SCM و امکان ارزیابی از طریق PMS
۹. چارچوبهای حقوقی و قانونی در مدیریت شبکه تامین
۱۰. امور مالی در نظام مدیریت زنجیره تامین
۱۱. نظام مدیریت شبکه در تجارت جهانی
۱۲. منابع انسانی و نقش آموزش در SCM
۱۳. R&D در نظام شبکه مدیریت تامین
۱۴. بازاریابی و صادرات در نظام مدیریت شبکه تامین
۱۵. ساختار تشکیلاتی و تاثیر تنوع شرکتهای در نظام مدیریت شبکه تامین
۱۶. کاربرد و اهمیت IT در SCM

منابع درس: (latest edition)

۱. اصول و مبانی مدیریت زنجیره تامین، میشل هوگس، ترجمه شیخ سجادیه-محمد رضا اکبری چوکار،
2. Supply chain management a handbook for strategic procurement
3. Mastering strategic management; Tim hannagan
4. Strategic management awareness and change; John Thompson with Frank martin
5. Supply chain management best Practices; David Blanchard
6. Marketing management; Philip katler

شیوه ارزیابی دانشجو :

امتحان پایان ترم

کد درس: ۱۷

نام درس: تحلیل های اقتصادی در سلامت همگانی

پیش نیاز یا همزمان: اقتصاد مراقبت سلامت، اقتصاد دارویی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی دانشجویان با روشهای تحلیل اقتصادی و کاربرد آنها در وجوه مختلف سلامت و مراقبت های سلامت

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. منابع مالی بخش سلامت (public-private mix)
۲. کیفیت، رقابت و نظارت
۳. مشوق ها برای مشتریان و ارائه کنندگان خدمات
۴. القاء تقاضا
۵. بیمه ملی سلامت
۶. عدالت و بهره وری
۷. عدالت در سلامت
۸. اندازه گیری کارآئی
۹. سنجش عدالت
۱۰. اقتصاد بخش سلامت ایران (PHC، پزشک خانواده، کارآئی نظام سلامت، عدالت)

منابع درس: (latest edition)

1. Economics of Health and Health Care, The (6th Edition); Sherman Folland, Allen Goodman, Miron Stano
2. Handbook of Health Economics, 2000, (Volume 1 A, and 1B); A. Culyer, J. Newhouse
3. Economics of Health and medical Care (Last Edition); Philip Jacobes, John Rapoport

شیوه ارزیابی دانشجویان:

۱. تکالیف درسی
۲. امتحان پایان ترم

کد درس : ۱۸

نام درس: پایان نامه

پیش نیاز یا همزمان : —

تعداد واحد : ۲۰ واحد

هدف کلی درس: طراحی و اجرای یک پروژه تحقیقاتی مرتبط با اقتصاد و مدیریت دارو

شرح درس : دانشجویان باید مطابق آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی به تحقیق بپردازند.

شیوه ارزیابی دانشجو :

مطابق با آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی .

کد درس: ۱۹

نام درس: سیستم های اطلاعاتی مدیریت

پیش نیاز یا همزمان: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی، مدیریت در نظام دارویی

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد عملی - ۱ واحد نظری)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف درس: آشنائی دانشجویان با طبقه بندی اطلاعات و شبکه های اطلاعاتی در نظام های سلامت در دنیا و ایران

سرفصل ها: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

۱. رویکردهای حل مسئله، رویکرد سیستمی، انواع سیستم ها، سیستم های اطلاعاتی
۲. داده، اطلاعات، پردازش، اجرای سیستم های اطلاعاتی
۳. تئوریهای اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی
۴. مراحل تولید نرم افزار و چرخه عمر سیستم های اطلاعاتی
۵. سازمان، رفتارهای سازمانی، انواع مدیریت (براساس نظریه آنتونی)، انواع و رفتار مدیران بر اساس نظریه سایمون
۶. سیستم های اطلاعاتی در ارتباط با نیازهای اطلاعاتی و رفتار مدیران و کارکنان
۷. سازمان های مراقبت بهداشتی و مختصات آنها، نظام بهداشتی و سیستم اطلاعات مراقبت بهداشتی
۸. سیستم اطلاعات بیمارستانی و متا مدل های آن
۹. سیستم اطلاعات داروخانه و سیستم اطلاعات شرکتهای تولید کننده و توزیع کننده دارو
۱۰. نرم افزارهای کاربردی مورد استفاده در مدیریت و اقتصاد سنجی دارو
۱۱. نقش CPOE در کاهش خطاهای دارویی
۱۲. نقش داده کاری و اکتشاف دانش در مدیریت و اقتصاد سنجی دارو
۱۳. سیستم های اطلاعاتی مدیریتی در نظام سلامت ایران
۱۴. شبکه های بهداشتی درمانی ایران
۱۵. پایگاه مشترک دارویی و جایگاه آن در شبکه های اطلاعات بهداشتی

منابع درس: (latest edition)

1. Abdelhak, mervat. "Health Information Management."
2. Englebaret, Sheila 8.et al., "Health care Informatics."
3. Johns, Merida. "Information management for health profession."
4. Lucey, Terry. "management Information systems"
5. Skurka, Margaret. "Health information management"
6. Shortliffe, Edward. "Medical information"
7. Wager, Katen. "Managing health care information systems"

شیوه ارزیابی دانشجویان:

امتحان پایان ترم

نام درس: سیستم های کنترل مدیریت
 کد درس: ۲۰
 پیش نیاز یا همزمان: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی، مدیریت در نظام دارویی
 تعداد واحد: ۲
 نوع واحد: نظری

هدف درس: هدف این درس آموزش کنترل عملکرد واحدهای تشکیل دهنده یک سازمان می باشد. آموزش انواع روشهای کنترل و ارزیابی عملکرد واحدهای زیرسازمانی که باعث رشد موثر و کارآمدی کل سازمان می گردد، هدف نهایی این درس می باشد.

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. تعاریف مدیریت کنترل
۲. بررسی کارایی
۳. استفاده از نظام های کنترل تشخیصی و تعاملی
۴. تاثیر کنترل بعنوان یک سیستم بازنگری
۵. کنترلهای بازنگری
۶. مدیریت کنترل کلی
۷. تکنیکهای کنترل و کنترل تغییرات
۸. کنترل های الکترونیکی
۹. کنترل مدیریت تولید
۱۰. کنترل مدیریت اجراء
۱۱. کنترل مدیریت کیفیت
۱۲. کنترل تضمین کیفیت
۱۳. کنترل های پیشگیری کننده
۱۴. کنترل سود ضررمالی
۱۵. کنترل برنامه ریزی
۱۶. کنترل اطلاعات و به کارگیری اطلاعات در کنترل و سنجش عملکرد

منابع درس: (latest edition)

1. Essentials of Management (An international Perspective), by Harold Koontz and Heinz Weihrich.
2. Performance measurement & control systems for implementing strategy, by Robert Simons, et al. US Edition.
3. Management Control Systems: Performance Measurement, Evaluation and Incentives, Kenneth A Marchant and Wim van der Stede.

شیوه ارزیابی دانشجو :

امتحان پایان ترم

نام درس: سیاست های دارویی دنیا

کد درس: ۲۱

پیش نیاز یا همزمان: سیاستگذاری دارویی در نظام سلامت و دارو، تحلیل های اقتصادی در سلامت همگانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس: در این درس دانشجویان با اصول سیاستهای ملی دارویی، فرایند تدوین یک سیاست ملی دارویی، اجزاء یک سیاست ملی خوب، اصول تنظیم بودجه در سیاستهای ملی دارویی، تاثیر قوانین و مقررات ملی بر سیاستهای ملی دارویی، روشهای قیمت گذاری دارو و خدمات دارویی، مرور و آنالیز سیاستهای ملی و دارویی سایر کشورها آشنا می شود.

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. مبانی سیاستهای ملی دارویی
۲. فرایند تدوین سیاستهای ملی دارویی
۳. مبانی حاکم بر تدوین فهرست دارویی
۴. اصول NDP دسترسی، قابلیت تهیه، کیفیت، تجویز منطقی دارو، اطلاع رسانی، بودجه و سیستمهای تهیه دارو
۵. تاثیر قوانین و مقررات بر NDP
۶. مرور سیاستهای ملی چند کشور منتخب
۷. نقش قیمت داروها در سیاست های دارویی کشورها
۸. تاثیر مقاله نامه های بین المللی در سیاست های دارویی
۹. رسانه های جمعی و سایت های ملی دارویی
۱۰. مدل های اقتصادی تامین هزینه های دارویی
۱۱. ارزیابی سیاست های ملی دارویی
۱۲. قیمت گذاری داروها

منابع درس: (latest edition)

1. Evaluating pharmaceuticals for health policy and reimbursement, Freemantle and Hill, Blackwell Publishing
2. How to develop and implement a National Drug Policy, WHO Publication
3. Managing Drug Supply, Kumarian Press, Kate McCormick
4. Drugs and drug Policy , Mork A.R. Kliman

شیوه ارزیابی دانشجویان :

۱. امتحان پایان ترم

نام درس: روش های اقتصادسنجی

کد درس: ۲۲

پیش نیاز یا همزمان: آمار پیشرفته

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنایی دانشجویان با کاربردهای روشهای آماری در تحلیل داده های اقتصادی در حوزه ی سلامت

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. آشنائی با اکونومتریک
۲. روش های اصلی در اکونومتریک
۳. مدل های خطی
۴. Maximum likelihood and nonlinear least-square estimation
۵. Generalized methods of moment and systems estimation
۶. روش های بر پایه simulation
۷. Bootstrap methods
۸. Simulation-based methods
۹. Bayesian methods
۱۰. مدل های داده های cross section
۱۱. Binary outcome models
۱۲. Multinomial models
۱۳. مدل پانل خطی
۱۴. کار با نرم افزار

منابع درس: (latest edition)

1. Microeconometrics: methods and applications; Adrian Colin Cameron,
2. Health Econometrics; A. Jones. Chapter 6 from "Handbook of Health Economics",2000, (Volume 1 A); A. Culyer , J. Newhouse
3. Introduction to Econometrics; James H. Stock, Mark Watson,

شیوه ارزیابی دانشجویان :

۱. تکالیف درسی
۲. امتحان پایان ترم

کد درس: ۲۳

نام درس: مدیریت تحقیق، توسعه و بازاریابی

پیش نیاز یا همزمان: اقتصاد مراقبت سلامت، اقتصاد دارویی، مدیریت در نظام دارویی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس: فراگیر با مدیریت اصول و مبانی تحقیق، توسعه و بازاریابی در سیستم مدیریت. بررسی عوامل موثر در مدیریت تحقیق و توسعه فرآورده های دارویی به عنوان یکی از مهمترین کارکردهای صنایع تولید فرآورده های دارویی با استفاده از بازخورد فرایند بازاریابی. آشنایی با اصول فعالیتهای تجاری دارویی.

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. کلیات
۲. مفاهیم بازاریابی و فلسفه تحقیق و توسعه در SCM.
۳. تجزیه و تحلیل اطلاعات بازار موجود و رقبا، چالشها و نواسانات بازار مصرف در جامعه
۴. مدیریت استراتژیک در بازاریابی
۵. استراتژی های رقابتی
۶. نحوه بازاریابی و تجاری سازی کالاها، نقش IT و تجارت الکترونیک در بازاریابی
۷. WTO و نقش آن در توسعه بازار
۸. اهمیت و تداوم جایگاه SCM در بازار، خلاقیت و ابتکار در ایجاد بازار جدید
۹. تفاوت در فعالیت بازار از دیدگاه اقتصادی در انواع شرکتهای هولدینگی
۱۰. بررسی تاثیر زمان در سرعت حضور کالای مورد نیاز مشتری
۱۱. مطالعات اولیه و پایلوت در حضور فعال یک کالا در بازار

منابع درس: (latest edition)

1. Policy innovation for health, Ilone kickbusch.
2. Market timing for dummies, Joe Duarte.
3. Pharmaceutical Innovation. Frank A. Skoan
4. Pharmaceutical Marketing, Dimitris Dogramatzis, CRC press, 2002
5. Valuation in life sciences, a practical guide, Boris Bogdan.
6. Time series analysis and forecasting, Robert Yaffe
7. The Elements of investing, Charles D. Ellis

شیوه ارزیابی دانشجو :

۱. کارگاه ارائه یک کالای جدید به بازار
۲. امتحان پایان ترم

نام درس: مدیریت استراتژیک

کد درس: ۲۴

پیش نیاز یا همزمان: مدیریت در نظام دارویی، سیاستگذاری دارویی در نظام سلامت و دارو

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف درس: آشنائی دانشجو با اصول کلی مدیریت استراتژیک و روش های موجود آن

سرفصل ها: (۳۴ ساعت نظری)

۱. ماهیت مدیریت استراتژیک
۲. اصطلاحات کلیدی در مدیریت استراتژیک
۳. الگوی مدیریت استراتژیک
۴. مزایای مدیریت استراتژیک
۵. استراتژی های یکپارچگی
۶. استراتژی های متمرکز
۷. استراتژی های تنوع
۸. استراتژی های تدافعی
۹. استراتژی های عمومی مایکل پورنر
۱۰. مدیریت استراتژیک در سازمان های دولتی و غیر انتفاعی
۱۱. مدیریت استراتژیک در شرکت های کوچک
۱۲. تجزیه و تحلیل رقابت: الگوی مبتنی بر پنج نیروی پورنر
۱۳. تجزیه و تحلیل صنعت: ماتریس ارزیابی عوامل خارجی
۱۴. اجرای استراتژی - مسائل مدیریت
۱۵. بررسی ارزیابی و کنترل استراتژی
۱۶. بررسی و انتخاب استراتژی
۱۷. چهارچوبی جامع برای تدوین استراتژی

منابع درس:

دست نامه برنامه ریزی استراتژیک، سید محمد اعرابی، دفتر پژوهش فرهنگی

شیوه ارزیابی دانشجو:

امتحان پایان ترم

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته اقتصاد و مدیریت دارو

استانداردهای ضروری برنامه‌های آموزشی

- ❖ ضروری است، برنامه آموزشی (Curriculum) مورد ارزیابی در دسترس اعضای هیئت علمی و فراگیران قرار گرفته باشد.
- ❖ ضروری است، طول دوره، طبق مقررات، توسط دانشگاه‌های مجری رعایت شود.
- ❖ ضروری است فراگیران لاگ‌بوک قابل قبولی، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه‌ی مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- ❖ ضروری است، کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- ❖ ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت‌های مداخله‌ای اختصاصی لازم را بر اساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.
- ❖ ضروری است، در آموزش‌ها حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- ❖ ضروری است، فراگیران در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان و یا فراگیران سال بالاتر انجام دهند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.
- ❖ ضروری است، فراگیران، طبق برنامه‌ی تنظیمی گروه، در برنامه‌های آموزشی و پژوهشی نظیر: کنفرانس‌های درون‌بخشی، سمینارها، انجام کارهای تحقیقاتی و مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر حضور فعال داشته باشند و برنامه‌ی هفتگی یا ماهانه آموزشی گروه در دسترس باشد.
- ❖ ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود...
- ❖ ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی از قبل پیش‌بینی شده و برنامه‌ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.
- ❖ ضروری است، فراگیران مقررات Dress code (مقررات ضمیمه) را رعایت نمایند.
- ❖ ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در برنامه آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تأیید گروه ارزیاب قرار گیرد.
- ❖ ضروری است، منابع درسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس آنان باشد.
- ❖ ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.

- ❖ ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه‌های پژوهشی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- ❖ ضروری است، در گروه آموزشی اصلی برای کلیه فراگیران کار پوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها، گواهی‌های فعالیت‌های آموزشی خارج از گروه اصلی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- ❖ ضروری است، گروه برای تربیت فراگیران دوره، هیات علمی موردنیاز را بر اساس تعداد، گرایش و رتبه‌ی مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.
- ❖ ضروری است، بخش برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره‌دیده موردنیاز را طبق موارد مندرج در برنامه در اختیار داشته باشد.
- ❖ ضروری است، دوره، فضاهای آموزشی عمومی موردنیاز را از قبیل: کلاس درس اختصاصی، قفسه کتاب اختصاصی در گروه و کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر و سیستم بایگانی علمی در اختیار داشته باشد.
- ❖ ضروری است، دوره، فضاهای اختصاصی موردنیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه در سطح دانشگاه در اختیار داشته باشند.
- ❖ ضروری است، تعداد و تنوع جمعیت‌های مورد نیاز برای انجام پژوهشها در محل تحصیل فراگیران، بر اساس موارد مندرج در برنامه در دسترس باشند.
- ❖ ضروری است، به ازای هر فراگیر در صورت نیاز به تعداد پیش‌بینی‌شده در برنامه، تخت بستری فعال (در صورت نیاز دوره) در اختیار باشد.
- ❖ ضروری است، تجهیزات موردنیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت تجهیزات، مورد تأیید گروه ارزیاب باشد.
- ❖ ضروری است، عرصه‌های آموزشی خارج از گروه، مورد تأیید قطعی گروه‌های ارزیاب باشند.
- ❖ ضروری است، دانشگاه ذیربط یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک‌های مندرج در برنامه باشد.

فصل پنجم
ارزشیابی برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته اقتصاد و مدیریت دارو

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

- ۱- گذشت ۵ سال از اجرای برنامه
- ۲- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند
- ۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص:

معیار:

۷۰ درصد	★ میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه:
۷۰ درصد	★ میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه:
۷۰ درصد	★ میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه:
طبق نظر ارزیابان	★ میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته:
طبق نظر ارزیابان	★ کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته:

شیوه ارزشیابی برنامه

- نظرسنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل تدوین شدن
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه‌ای، پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران
- درخواست از دبیرخانه‌ها جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش‌نویس برنامه آموزشی بازنگری شده از طرف دبیرخانه مربوطه به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ضمائم

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه پزشکی* باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرفیان در محیط های آموزشی فراهم سازد. لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینیو آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند(در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند)
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی،عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت های حضور در محیط های آموزشی الزامی می باشد.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نا متعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوارو کفش ممنوع می باشد
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره(به جز حلقه ازدواج در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- ۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتاق عمل ممنوع می باشد.

*منظور از گروه پزشکی، شاغلین در حرف پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، پرستاری، مامایی، توانبخشی، بهداشت، تغذیه، پیراپزشکی، علوم پایه و فناوریهای نوین مرتبط با علوم پزشکی است.

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگی به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت رفتار در محیط های آموزشی علوم علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برجسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، فراگیران و کارکنان الزامی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.
- ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و درحضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
- ۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی های عمومی مرتبط نظیر آسانسورها، کافی شاپ ها و رستوران ها ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم وابسته پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.